

**EL**

**EL**

**EL**



ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Βρυξέλλες, 18.9.2008  
COM(2008) 566 τελικό

**ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ  
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ  
ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ**

**Πολυγλωσσία: πλεονέκτημα για την Ευρώπη και  
κοινή δέσμευση**

{SEC(2008) 2443}  
{SEC(2008) 2444}  
{SEC(2008) 2445}

## ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

|      |   |    |
|------|---|----|
| 1.   | Εισαγωγή.....   | 3  |
| 2.   | Οι προκλήσεις μιας μεγαλύτερης και πιά πολυμορφης ΕΕ.....               | 5  |
| 3.   | Στόχοι.....   | 5  |
| 4.   | Πολυγλωσσια για το διαπολιτισμικο διαλόγο και την κοινωνική συνοχή..... | 6  |
| 4.1. | Αξιοποίηση όλων των γλωσσών.....  | 6  |
| 4.2. | Υπερνίκηση των γλωσσικών εμποδίων στο τοπικό περιβάλλον.....            | 7  |
| 5.   | Πολυγλωσσία για την ευημερία.....                                       | 8  |
| 5.1. | Γλώσσες και ανταγωνιστικότητα.....                                      | 9  |
| 5.2. | Γλώσσες και απασχολησιμότητα.....                                       | 9  |
| 6.   | Δια βίου μάθηση.....  | 10 |
| 6.1. | Περισσότερες ευκαιρίες για εκμάθηση περισσότερων γλωσσών.....           | 11 |
| 6.2. | Αποτελεσματική διδασκαλία γλωσσών.....                                  | 12 |
| 7.   | Τα μέσα μαζικής επικοινωνίας, οι νέες τεχνολογίες και η μετάφραση.....  | 13 |
| 8.   | Η εξωτερική διάσταση της πολυγλωσσίας.....                              | 15 |
| 9.   | Υλοποίηση.....  | 16 |
| 10.  | Συμπεράσματα.....   | 16 |

# ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

## Πολυγλωσσία: πλεονέκτημα για την Ευρώπη και κοινή δέσμευση

*Η γλωσσική πολυμορφία είναι πρόκληση για την Ευρώπη, αλλά, κατά την άποψή μας, θετική πρόκληση (Amīn Maalouf, ομάδα διανοουμένων για το διαπολιτισμικό διάλογο)*

### 1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η αρμονική συνύπαρξη πολλών γλωσσών στην Ευρώπη είναι ισχυρό σύμβολο της φιλοδοξίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης να είναι ενωμένη στην πολυμορφία, πράγμα που αποτελεί έναν από τους ακρογωνιαίους λίθους του ευρωπαϊκού οικοδομήματος. Οι γλώσσες καθορίζουν την προσωπική ταυτότητα, αλλά αποτελούν επίσης τμήμα μιας κοινής κληρονομιάς. Μπορούν να χρησιμεύσουν ως γέφυρα με άλλους ανθρώπους και να ανοίξουν δρόμους για άλλες χώρες και άλλους πολιτισμούς, προωθώντας την αμοιβαία κατανόηση. Μια επιτυχημένη πολιτική πολυγλωσσίας μπορεί να ενισχύσει τις ευκαιρίες που έχουν οι πολίτες κατά τη διάρκεια της ζωής τους: μπορεί να αυξήσει την απασχολησιμότητά τους, να διευκολύνει την πρόσβασή τους στις υπηρεσίες και τα δικαιώματα και να συμβάλει στην αλληλεγγύη μέσω της ενίσχυσης του διαπολιτισμικού διαλόγου και της κοινωνικής συνοχής. Αν την προσεγγίσει κανείς μ' αυτό το πνεύμα, η γλωσσική πολυμορφία μπορεί να γίνει πολύτιμο πλεονέκτημα -ακόμη περισσότερο σήμερα, στην εποχή της παγκοσμιοποίησης.

Η ανανεωμένη κοινωνική ατζέντα της Επιτροπής, που εγκρίθηκε στις 2 Ιουλίου 2008, καθόρισε μια νέα προσέγγιση για τη διαχείριση της αλλαγής στην εποχή της παγκοσμιοποίησης, με άξονα τις βασικές αρχές των ευκαιριών, της πρόσβασης και της αλληλεγγύης. Σε μια πολύγλωσση Ευρωπαϊκή Ένωση, αυτό σημαίνει ότι: i) όλοι πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να επικοινωνούν κατάλληλα, έτσι ώστε να μπορούν να αξιοποιούν τις ικανότητές τους και να επωφελούνται στο μεγαλύτερο δυνατό βαθμό από τις ευκαιρίες που προσφέρει η σύγχρονη και καινοτόμος ΕΕ· ii) όλοι πρέπει να έχουν πρόσβαση στην κατάλληλη γλωσσική κατάρτιση ή σε άλλα μέσα διευκόλυνσης της επικοινωνίας, έτσι ώστε να μην αντιμετωπίζουν κανένα αδικαιολόγητο γλωσσικό εμπόδιο στη διαβίωση, την εργασία ή την επικοινωνία μέσα στην ΕΕ· iii) με βάση το πνεύμα αλληλεγγύης, ακόμη κι εκείνοι που ενδέχεται να μη μπορούν να μάθουν ξένες γλώσσες πρέπει να έχουν στη διάθεσή τους κατάλληλα μέσα επικοινωνίας, που να τους επιτρέπουν την πρόσβαση στο πολύγλωσσο περιβάλλον.

Η ανακοίνωση που εξέδωσε το 2005 η Επιτροπή με τίτλο *Ένα νέο στρατηγικό πλαίσιο για την πολυγλωσσία*<sup>1</sup> επιβεβαίωσε την αξία της γλωσσικής πολυμορφίας και αποκάλυψε την ανάγκη να εφαρμοστεί μια ευρύτερη πολιτική για την προώθηση της πολυγλωσσίας<sup>2</sup>, όπως συνέστησε η ανεξάρτητη ομάδα υψηλού επιπέδου για την πολυγλωσσία<sup>3</sup>. Αυτή η ανάλυση

<sup>1</sup> COM(2005) 596.

<sup>2</sup> Βλ. το έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής, που συνοδεύει την παρούσα ανακοίνωση: *Κατάλογος των κοινοτικών ενεργειών στον τομέα της πολυγλωσσίας*.

<sup>3</sup> Βλ.: [http://ec.europa.eu/education/languages/archive/languages\\_en.html](http://ec.europa.eu/education/languages/archive/languages_en.html).

επιβεβαιώθηκε από μια ευρεία διαβούλευση<sup>4</sup>, που πραγματοποιήθηκε το 2007-2008 και η οποία περιελάμβανε και ηλεκτρονική διαβούλευση που προσέλυσε πάνω από 2.400 απαντήσεις, καθώς και από δύο συμβουλευτικές ομάδες που υπέβαλαν εκθέσεις για τη συμβολή της πολυγλωσσίας στο διαπολιτισμικό διάλογο και για το ρόλο που διαδραματίζουν οι γλώσσες στις επιχειρήσεις<sup>5</sup>.

Η Επιτροπή έλαβε επίσης υπόψη της και τις απόψεις των άλλων οργάνων της ΕΕ. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο εξέδωσε διάφορες εκθέσεις μεγάλου ενδιαφέροντος<sup>6</sup>, ενώ η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και η Επιτροπή των Περιφερειών κλήθηκαν να διατυπώσουν τις απόψεις τους<sup>7</sup>. Στις 15 Φεβρουαρίου 2008 πραγματοποιήθηκε η πρώτη υπουργική διάσκεψη του Συμβουλίου για την πολυγλωσσία, με σκοπό την προετοιμασία του εδάφους για μια ευρύτερη πολιτική.

Τα κράτη μέλη είναι οι βασικοί παράγοντες λήψης αποφάσεων για τη γλωσσική πολιτική, συμπεριλαμβανομένης της πολιτικής για τις περιφερειακές και τις μειονοτικές γλώσσες, για τις οποίες ο *Ευρωπαϊκός χάρτης για τις περιφερειακές ή μειονοτικές γλώσσες* του Συμβουλίου της Ευρώπης παρέχει ένα συνολικό πλαίσιο. Αποφάσεις για γλωσσικά ζητήματα λαμβάνουν στην πράξη και πολλοί άλλοι φορείς: εκπαιδευτικά ιδρύματα, περιφερειακές και τοπικές αρχές, κοινωνικοί εταίροι, μέσα μαζικής επικοινωνίας και υπηρεσίες. Η Επιτροπή, σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας, συνεργάζεται με τα κράτη μέλη και τους παράγοντες του τομέα ώστε να εξασφαλιστεί ότι οι στόχοι είναι κοινοί για όλους, και θα τους βοηθήσει στις προσπάθειές τους, ιδίως με τη διευκόλυνση της ανταλλαγής ορθών πρακτικών.

Στο πλαίσιο αυτό η Επιτροπή συνεργάστηκε με τα κράτη μέλη από το 2002 για την επίτευξη του στόχου της Βαρκελώνης, σύμφωνα με το οποίο οι πολίτες πρέπει να μπορούν να επικοινωνούν σε δύο γλώσσες πέραν της μητρικής τους. Ειδικότερα, αναπτύχθηκε ένας δείκτης γλωσσικής ικανότητας<sup>8</sup>, καθορίστηκαν στρατηγικές δράσεις και συστάσεις, ενώ η γνώση ξένων γλωσσών συμπεριλήφθηκε στις βασικές ικανότητες για τη διά βίου μάθηση<sup>9</sup>.

Η παρούσα ανακοίνωση, στηριζόμενη στην πρόοδο που επιτελέστηκε κατά τα προηγούμενα χρόνια, επιδιώκει να επιφέρει μια ποιοτική στροφή, προτείνοντας μια ευρέως αποδεκτή και σφαιρική πολιτική, που υπερβαίνει την εκπαίδευση και αντιμετωπίζει τις γλώσσες στο ευρύτερο πλαίσιο που διαμορφώνεται από την ημερήσια διάταξη της ΕΕ για κοινωνική συνοχή και ευημερία, τους δύο κεντρικούς στόχους της στρατηγικής της Λισσαβόνας.

<sup>4</sup> [http://ec.europa.eu/education/policies/lang/news/index\\_en.html](http://ec.europa.eu/education/policies/lang/news/index_en.html).

<sup>5</sup> [http://ec.europa.eu/education/languages/archive/languages\\_en.html](http://ec.europa.eu/education/languages/archive/languages_en.html).

<sup>6</sup> *Έκθεση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου με συστάσεις προς την Επιτροπή σχετικά με τις ευρωπαϊκές περιφερειακές και λιγότερο χρησιμοποιούμενες γλώσσες — γλώσσες των μειονοτήτων στην ΕΕ — στο πλαίσιο της διεύρυνσης και της πολιτιστικής πολυμορφίας (A5-0271/2003)· ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σχετικά με την ένταξη των μεταναστών στην Ευρώπη με τη βοήθεια της πολυγλωσσικής εκπαίδευσης και των σχολείων [2004/2267(INI)]· ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σχετικά με ένα νέο στρατηγικό πλαίσιο για την πολυγλωσσία [2006/2083(INI)].*

<sup>7</sup> [http://coropinions.cor.europa.eu/CORopinionDocument.aspx?identifiant=cd\educ-iv\dossiers\educ-iv-022\cdr6-2008\\_fin\\_ac.doc&language=EN](http://coropinions.cor.europa.eu/CORopinionDocument.aspx?identifiant=cd\educ-iv\dossiers\educ-iv-022\cdr6-2008_fin_ac.doc&language=EN) και [http://www.eesc.europa.eu/documents/opinions/avis\\_en.asp?type=en](http://www.eesc.europa.eu/documents/opinions/avis_en.asp?type=en)

<sup>8</sup> COM(2005) 356· COM(2007) 184. 2006/962/EK.

<sup>9</sup> COM(2003) 449, *Η προώθηση της εκμάθησης γλωσσών και της γλωσσικής πολυμορφίας: Σχέδιο Δράσης 2004 – 2006*· COM(2005) 596, *Ένα νέο στρατηγικό πλαίσιο για την πολυγλωσσία*. Βλ. επίσης την έκθεση σχετικά με την εφαρμογή του σχεδίου δράσης, COM(2007) 554.

## 2. ΟΙ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΜΙΑΣ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΗΣ ΚΑΙ ΠΙΟ ΠΟΛΥΜΟΡΦΗΣ ΕΕ

Οι σημερινές ευρωπαϊκές κοινωνίες αλλάζουν γρήγορα λόγω της παγκοσμιοποίησης, της τεχνολογικής προόδου και της γήρανσης του πληθυσμού. Η αύξηση της κινητικότητας των Ευρωπαίων -σήμερα 10 εκατομμύρια Ευρωπαίοι εργάζονται σε άλλα κράτη μέλη- είναι σημαντικό σημάδι αυτής της αλλαγής. Οι άνθρωποι έρχονται ολοένα και περισσότερο σε επαφή με ανθρώπους από άλλες χώρες, ενώ όλο και περισσότεροι ζουν και εργάζονται έξω από την πατρίδα τους. Αυτή η διαδικασία ενισχύεται ακόμη περισσότερο από τις πρόσφατες διευρύνσεις της ΕΕ. Η ΕΕ έχει τώρα 500 εκατομμύρια πολίτες, 27 κράτη μέλη, 3 αλφάβητα και 23 επίσημες γλώσσες, μερικές με παγκόσμια διάδοση. Περίπου 60 άλλες γλώσσες αποτελούν επίσης μέρος της κληρονομιάς της ΕΕ και μιλιούνται σε συγκεκριμένες περιοχές ή από συγκεκριμένες ομάδες. Επιπλέον, οι μετανάστες έφεραν μαζί τους πολλές άλλες γλώσσες: υπολογίζεται ότι τουλάχιστον 175 εθνότητες είναι σήμερα παρούσες μέσα στα σύνορα της ΕΕ<sup>10</sup>. Λόγω αυτών και άλλων παραγόντων, η ζωή των Ευρωπαίων έχει γίνει πιο διεθνής και πιο πολύγλωσση.

Ενώ αυτή η αυξανόμενη γλωσσική πολυμορφία είναι πηγή οφελών και πλούτου, ωστόσο, χωρίς κατάλληλες πολιτικές, εγκυμονεί κινδύνους. Μπορεί να διευρύνει το χάσμα επικοινωνίας μεταξύ ανθρώπων από διαφορετικούς πολιτισμούς και να αυξήσει τις κοινωνικές διαιρέσεις, παρέχοντας στους πολύγλωσσους πρόσβαση σε καλύτερες ευκαιρίες ζωής και εργασίας και αποκλείοντας τους μονόγλωσσους. Μπορεί να εμποδίσει τους πολίτες και τις επιχειρήσεις της ΕΕ να εκμεταλλευτούν πλήρως τις ευκαιρίες που προσφέρει η ενιαία αγορά και να μειώσει ενδεχομένως την ανταγωνιστικότητά τους στο εξωτερικό. Μπορεί επίσης να δυσχεράνει την αποτελεσματική διασυνοριακή διοικητική συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών στην ΕΕ και να παρακωλύσει την αποτελεσματική λειτουργία των τοπικών υπηρεσιών, όπως, π.χ., των νοσοκομείων, των δικαστηρίων, των κέντρων εύρεσης εργασίας κ.λπ.

Σήμερα το ζητούμενο είναι να ελαχιστοποιηθούν τα εμπόδια που αντιμετωπίζουν οι πολίτες και οι επιχειρήσεις της ΕΕ και να τους δοθεί η δυνατότητα να εκμεταλλευθούν τις ευκαιρίες που προσφέρει η πολυγλωσσία. Πρέπει επίσης να καταδειχθεί ότι οι γλώσσες μπορούν να λειτουργήσουν ως πλεονέκτημα προς όφελος της ευρωπαϊκής κοινωνίας συνολικά

## 3. ΣΤΟΧΟΙ

Η παρούσα ανακοίνωση έχει επίκεντρο τους ανθρώπους: την ικανότητά τους να χρησιμοποιούν διάφορες γλώσσες, τη δυνατότητά τους να έχουν πρόσβαση στον πολιτισμό, να συμμετέχουν στην κοινωνία ως ενεργοί πολίτες και να αντλούν οφέλη από την καλύτερη επικοινωνία, την απουσία αποκλεισμών και την αύξηση των ευκαιριών απασχόλησης και ανάληψης επιχειρηματικών δραστηριοτήτων. Επομένως, ο κύριος στόχος είναι **να αυξηθεί η συνειδητοποίηση της αξίας και των ευκαιριών που προσφέρει η γλωσσική πολυμορφία της ΕΕ και να ενθαρρυνθεί η εξάλειψη των εμποδίων που παρακωλύουν το διαπολιτισμικό διάλογο.**

Βασικό μέσο προς την κατεύθυνση αυτή είναι ο στόχος της Βαρκελώνης - **επικοινωνία στη μητρική γλώσσα συν δύο ακόμη γλώσσες**. Για να επιτευχθεί ο στόχος αυτός για όλους τους πολίτες, πρέπει να καταβληθεί μεγαλύτερη προσπάθεια.

<sup>10</sup> Eurostat, *Europe in Figures: Eurostat Yearbook 2006-2007 (Η Ευρώπη σε αριθμούς: Επετηρίδα Eurostat 2006-2007)*, Λουξεμβούργο 2007.

Πρέπει επίσης να ληφθούν συγκεκριμένα μέτρα για μεγάλο μέρος της ευρωπαϊκής κοινωνίας, που δεν επωφελείται ακόμη από τα πλεονεκτήματα της πολυγλωσσίας, π.χ. για τους μονόγλωσσους ή εκείνους που δυσκολεύονται να μάθουν την πρώτη τους ξένη γλώσσα, για τους μαθητές που εγκαταλείπουν πρόωρα το σχολείο, για τα άτομα μεγαλύτερης ηλικίας και για τους άλλους ενήλικους που δεν βρίσκονται πλέον μέσα στο εκπαιδευτικό σύστημα. Για να επιτευχθεί η προσέγγιση αυτών των συγκεκριμένων ομάδων, χρειάζονται νέες λύσεις εκμάθησης γλωσσών μέσω προϊόντων που συνδυάζουν την εκπαίδευση με την ψυχαγωγία («edutainment»), μέσω της χρήσης των μέσων μαζικής επικοινωνίας και των τεχνολογιών, αλλά και μέσω κατάλληλων υπηρεσιών μετάφρασης και διερμηνείας. Πρέπει να καταβληθεί μεγαλύτερη προσπάθεια για να γίνει ευχερέστερη η εκμάθηση γλωσσών για τους ενήλικους και τους νέους που παρακολουθούν προγράμματα επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης. Εξάλλου, ο τρόπος εκμάθησης των ξένων γλωσσών πρέπει να προσαρμοστεί στις προσωπικές ανάγκες και στα ιδιαίτερα μαθησιακά χαρακτηριστικά των εν λόγω ατόμων.

Πρέπει να καταβληθεί συντονισμένη προσπάθεια ούτως ώστε, στο πλαίσιο των υπάρχοντων πόρων, να εξασφαλιστεί η ένταξη της πολυγλωσσίας σε μια σειρά τομέων πολιτικής της ΕΕ, όπως είναι η διά βίου μάθηση, η απασχόληση, η κοινωνική ένταξη, η ανταγωνιστικότητα, ο πολιτισμός, η νεολαία και η κοινωνία των πολιτών, η έρευνα και τα μέσα μαζικής επικοινωνίας. Τα επόμενα κεφάλαια σκιαγραφούν τις βασικές πτυχές αυτής της **ολοκληρωμένης προσέγγισης**, που επιδιώκει την επέκταση του πεδίου της πολυγλωσσίας στην κοινωνική συνοχή και την ευημερία, δηλ. την υποστήριξη της επιτυχημένης λειτουργίας των επιχειρήσεων, συμπεριλαμβανομένων των ΜΜΕ, την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων και το εμπόριο, την τόνωση της απασχολησιμότητας και της κοινωνικής ένταξης και την προώθηση της ευημερίας και της ψυχαγωγίας στην καθημερινή ζωή των ανθρώπων.

#### **4. ΠΟΛΥΓΛΩΣΣΙΑ ΓΙΑ ΤΟ ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΟ ΔΙΑΛΟΓΟ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΣΥΝΟΧΗ**

Καθεμία από τις πολλές εθνικές, περιφερειακές, μειονοτικές γλώσσες και γλώσσες μεταναστών που μιλιούνται στην Ευρώπη προσθέτει μια ψηφίδα στην κοινή πολιτιστική ιστορία μας. Όλες πρέπει να διαδοθούν, για να προαχθεί ο διάλογος και ο αλληλοσεβασμός. Υπάρχουν περιοχές στην ΕΕ όπου οι πολίτες κατορθώνουν να μιλούν με επιτυχία μια περιφερειακή ή μειονοτική γλώσσα παράλληλα με την εθνική γλώσσα και, συγχρόνως, τα καταφέρνουν καλά και σε ξένες γλώσσες. Οι πολύγλωσσοι άνθρωποι αποτελούν πολύτιμο κεφάλαιο, διότι λειτουργούν ως συνδετικός κρίκος μεταξύ διαφορετικών πολιτισμών.

##### **4.1. Αξιοποίηση όλων των γλωσσών**

Στο σημερινό πλαίσιο της αυξημένης κινητικότητας και μετανάστευσης, η άριστη γνώση της εθνικής γλώσσας (ή των εθνικών γλωσσών) έχει θεμελιώδη σημασία για την επιτυχημένη ενσωμάτωση και την ανάληψη ενεργού ρόλου στην κοινωνία. Επομένως, οι μη φυσικοί ομιλητές θα πρέπει να συμπεριλάβουν τη γλώσσα της χώρας υποδοχής στο γλωσσικό συνδυασμό τους «μία γλώσσα συν δύο».

Υπάρχουν επίσης αναξιοποίητοι γλωσσικοί πόροι στην κοινωνία μας: οι διάφορες μητρικές γλώσσες και οι άλλες γλώσσες που μιλιούνται στο σπίτι, στο τοπικό περιβάλλον και στη γειτονιά πρέπει να αξιοποιηθούν περισσότερο. Για παράδειγμα, τα παιδιά με διαφορετικές μητρικές γλώσσες -είτε από την ΕΕ είτε από τρίτες χώρες- φέρνουν τα σχολεία αντιμέτωπα

με την πρόκληση της διδασκαλίας της γλώσσας διδασκαλίας ως δεύτερης γλώσσας<sup>11</sup>, αλλά μπορούν επίσης να παρακινήσουν τους συμμαθητές τους να μάθουν άλλες γλώσσες και να ανοίξουν τους ορίζοντές τους σε άλλους πολιτισμούς.

Για να διευκολυνθεί η σύσφιγξη των σχέσεων μεταξύ των κοινοτήτων, η συμβουλευτική ομάδα της Επιτροπής για την πολυγλωσσία και το διαπολιτισμικό διάλογο<sup>12</sup> ανέπτυξε την έννοια της «γλώσσα προσωπικής επιλογής», η οποία θα μπορούσε να αποτελέσει αντικείμενο περαιτέρω ανάλυσης<sup>13</sup>.

#### 4.2. Υπερνίκηση των γλωσσικών εμποδίων στο τοπικό περιβάλλον

Βασικό χαρακτηριστικό γνώρισμα της ιδιότητας του πολίτη είναι ότι οι άνθρωποι που ζουν σε μια τοπική κοινότητα μπορούν να επωφεληθούν από τις διαθέσιμες υπηρεσίες και είναι σε θέση να συμβάλουν στη ζωή της γειτονιάς τους. Συχνά οι τουρίστες, οι αλλοδαποί εργαζόμενοι, οι φοιτητές και οι μετανάστες έρχονται στις τοπικές κοινότητες χωρίς να γνωρίζουν καλά την εθνική γλώσσα. Για να διευκολυνθεί η πρόσβαση στις υπηρεσίες και να εξασφαλιστεί η ομαλή ένταξη, μερικές κοινότητες παρέχουν τις αναγκαίες βασικές πληροφορίες σε διάφορες γλώσσες και ζητούν από πολύγλωσσους ανθρώπους να ενεργήσουν ως πολιτιστικοί διαμεσολαβητές και διερμηνείς. Ειδικότερα, οι μητροπολιτικές περιοχές και τα τουριστικά θέρετρα στην Ευρώπη έχουν αποκτήσει σημαντική πείρα στην αντιμετώπιση των αναγκών των αλλοδαπών που δεν μιλούν την τοπική γλώσσα. Η Επιτροπή αποδίδει μεγάλη σημασία στο στοιχείο αυτό και θα υποστηρίξει τη διάδοση αποτελεσματικών πρακτικών στον εν λόγω τομέα<sup>14</sup>.

Για να διευκολυνθεί η διασυννοριακή παροχή και λήψη υπηρεσιών, τα κέντρα ενιαίας εξυπηρέτησης, που θα δημιουργηθούν σε εθνικό επίπεδο μέχρι το τέλος του 2009 στο πλαίσιο της οδηγίας για τις υπηρεσίες<sup>15</sup>, θα ενθαρρυνθούν να παρέχουν σε διάφορες γλώσσες τις αναγκαίες πληροφορίες στους παρόχους υπηρεσιών από άλλα κράτη μέλη και στους αποδέκτες των υπηρεσιών.

Ένας τομέας ιδιαίτερου ενδιαφέροντος είναι η νομική μετάφραση και διερμηνεία<sup>16</sup>. Με δεδομένη την αυξανόμενη επαγγελματική και ατομική κινητικότητα των πολιτών της ΕΕ μεταξύ των κρατών μελών, είναι πιθανό να αυξηθεί η ζήτηση για υποστήριξη αυτού του είδους, καθώς ο αριθμός υποθέσεων στις οποίες εμπλέκονται πρόσωπα που δεν γνωρίζουν καλά τη γλώσσα του δικαστηρίου αυξάνει.

<sup>11</sup> COM(2008) 423 τελικό, πράσινη βίβλος. *Μετανάστευση και κινητικότητα: προκλήσεις και ευκαιρίες για τα εκπαιδευτικά συστήματα της ΕΕ.*

<sup>12</sup> Για να υπογραμμίσει την ανακήρυξη του 2008 σε ευρωπαϊκό έτος διαπολιτισμικού διαλόγου, η Επιτροπή συγκρότησε ομάδα διανοουμένων για το διαπολιτισμικό διάλογο, υπό την προεδρία του Amin Maalouf, στην οποία ανέθεσε να προσδιορίσει τη συμβολή της πολυγλωσσίας· βλ.: [http://ec.europa.eu/education/languages/archive/languages\\_en.html](http://ec.europa.eu/education/languages/archive/languages_en.html) για την έκθεσή της.

<sup>13</sup> «Η εκμάθησή της [της γλώσσας] θα είναι εντατική, θα ομιλείται και θα διαβάζεται άπταιστα. (...) Η εκμάθησή της θα συνοδεύεται από εξοικείωση με τη χώρα ή τις χώρες στις οποίες ομιλείται, με τη φιλολογία, την κουλτούρα, την κοινωνία και την ιστορία που συνδέονται με αυτή τη γλώσσα και με όσους τη χρησιμοποιούν».

<sup>14</sup> Διερευνητική γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών [http://coropinions.cor.europa.eu/CORopinionDocument.aspx?identifier=cd\educ-iv\dossiers\educ-iv-022\cdr6-2008\\_fin\\_ac.doc&language=EN](http://coropinions.cor.europa.eu/CORopinionDocument.aspx?identifier=cd\educ-iv\dossiers\educ-iv-022\cdr6-2008_fin_ac.doc&language=EN)

<sup>15</sup> Οδηγία 123/2006/ΕΚ σχετικά με τις υπηρεσίες στην εσωτερική αγορά, ΕΕ L 376 της 27.12.2006, σ. 36.

<sup>16</sup> COM (2008) 329 τελικό, *Προς μια Ευρωπαϊκή στρατηγική σε θέματα ηλεκτρονικής δικαιοσύνης (e-Justice).*



Η Επιτροπή θα κάνει στρατηγική χρήση των σχετικών προγραμμάτων και πρωτοβουλιών της ΕΕ<sup>17</sup>, για να φέρει την πολυγλωσσία πιο κοντά στον πολίτη:

- θα διεξάγει εκστρατείες ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης για τα οφέλη της γλωσσικής πολυμορφίας και της εκμάθησης γλωσσών για το διαπολιτισμικό διάλογο
- θα ελέγχει τις γλωσσικές δεξιότητες των πολιτών μέσω γλωσσικών δεικτών και ερευνών του ευρωβαρομέτρου
- σε συνεργασία με τα κράτη μέλη, θα ανταλλάσσει ορθές πρακτικές, θα εκπαιδεύσει και θα δικτυώσει νομικούς διερμηνείς και μεταφραστές και θα αναπτύξει ειδικά μεταφραστικά εργαλεία για την πρόσβαση στα έγγραφα, ούτως ώστε να βελτιωθεί η πρόσβαση στη δικαιοσύνη

Τα κράτη μέλη καλούνται:

- να καταβάλουν προσπάθειες για να εξασφαλίσουν ότι τα κέντρα ενιαίας εξυπηρέτησης που θα δημιουργηθούν στο πλαίσιο της οδηγίας για τις υπηρεσίες να λειτουργούν σε διάφορες γλώσσες, για να διευκολυνθεί η διασυνοριακή παροχή υπηρεσιών
- να διευκολύνουν την πρόσβαση των αλλογλώσσων σε στοχοθετημένα μαθήματα εκμάθησης της γλώσσας (ή των γλωσσών) της χώρας υποδοχής

## 5. ΠΟΛΥΓΛΩΣΣΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΥΗΜΕΡΙΑ

Οι γλώσσες μπορούν να αποτελέσουν ανταγωνιστικό πλεονέκτημα για τις κοινοτικές επιχειρήσεις. Οι πολυγλωσσες επιχειρήσεις αποδεικνύουν ότι η γλωσσική πολυμορφία και η επένδυση στη γλώσσα και τις διαπολιτισμικές δεξιότητες μπορούν να μετατραπούν σε πραγματικό πλεονέκτημα για την ευημερία και όφελος για όλους. Μερικές ευρωπαϊκές γλώσσες είναι ευρέως διαδεδομένες σε όλο τον κόσμο και μπορούν να αποτελέσουν σπουδαίο επικοινωνιακό μέσο για τις επιχειρηματικές δραστηριότητες.

Το επιχειρηματικό φόρουμ για την πολυγλωσσία<sup>18</sup> διατύπωσε συστάσεις για την τόνωση της ανταγωνιστικότητας και την αύξηση της απασχολησιμότητας μέσω της καλύτερης διαχείρισης της γλωσσικής πολυμορφίας. Το φόρουμ επισήμανε ότι οι αναδυόμενες αγορές, όπως η Βραζιλία, η Ρωσία, η Ινδία και η Κίνα, αποκτούν ολοένα και μεγαλύτερη σημασία για τις επιχειρήσεις της ΕΕ και τόνισε ότι χρειάζονται κατάλληλες γλωσσικές δεξιότητες για την επιτυχημένη παρουσία των κοινοτικών επιχειρήσεων στις αγορές αυτές. Επομένως, η πρόκληση συνίσταται στην ενσωμάτωση της πολυγλωσσίας σε όλες τις στρατηγικές που στοχεύουν στην ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού<sup>19</sup>.

<sup>17</sup> Το συνοδευτικό έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής: Κατάλογος των κοινοτικών ενεργειών στον τομέα της πολυγλωσσίας προβαίνει σε επισκόπηση των υφιστάμενων ενεργειών και προγραμμάτων που υποστηρίζουν την πολυγλωσσία.

<sup>18</sup> Οι εταιρείες δουλεύουν καλύτερα με τις γλώσσες, Ιούλιος 2008 [http://ec.europa.eu/education/languages/news/news1669\\_en.htm](http://ec.europa.eu/education/languages/news/news1669_en.htm)

<sup>19</sup> Βλ. COM(2008) 394 τελικό, Προτεραιότητα στις μικρές επιχειρήσεις. Μια «Small Business Act» για την Ευρώπη.

## 5.1. Γλώσσες και ανταγωνιστικότητα

Μια μελέτη της Επιτροπής για τον αντίκτυπο που έχουν στην οικονομία της ΕΕ οι ελλείψεις γνώσεων ξένων γλωσσών στις επιχειρήσεις<sup>20</sup> υπολόγισε ότι το 11% των κοινοτικών ΜΜΕ που έχουν εξαγωγική δραστηριότητα χάνουν μερίδια αγοράς λόγω των γλωσσικών εμποδίων. Μολονότι τα αγγλικά έχουν κυρίαρχο ρόλο ως παγκόσμια γλώσσα των επιχειρηματικών συναλλαγών, οι γλώσσες που θα δώσουν στις επιχειρήσεις της ΕΕ ανταγωνιστικό πλεονέκτημα και θα τους επιτρέψουν να κατακτήσουν νέες αγορές είναι άλλες. Η βελτίωση των γλωσσικών δεξιοτήτων είναι πλεονέκτημα για όλες τις δραστηριότητες, όχι μόνο για τις πωλήσεις και το μάρκετινγκ. Όλες οι επιχειρήσεις συνεργάζονται με διάφορες κατηγορίες φορέων παροχής υπηρεσιών και προμηθευτών. Ωστόσο, σε πολλές περιπτώσεις, οι επιχειρήσεις –και ιδίως οι ΜΜΕ– δεν διαθέτουν την τεχνογνωσία και τους πόρους που χρειάζονται για να ενσωματώσουν τις γλώσσες στα επιχειρησιακά σχέδιά τους.

Το πολυπολιτισμικό εργατικό δυναμικό χρειάζεται κατάλληλη κατάρτιση στη γλώσσα της επιχείρησης στην οποία εργάζεται, αλλά οι επιχειρήσεις πρέπει να προχωρήσουν ακόμη περισσότερο και να επινοήσουν δημιουργικούς τρόπους αξιοποίησης των γλωσσικών πόρων που υπάρχουν -αλλά είναι συχνά κρυμμένοι- στο πολυπολιτισμικό εργατικό δυναμικό τους.

Όπως επισήμανε το επιχειρηματικό φόρουμ, οι επιχειρήσεις και οι επιχειρηματικές ενώσεις θα μπορούσαν να ωφεληθούν από την ανάπτυξη στρατηγικών για τη βελτίωση των γλωσσικών δεξιοτήτων για διάφορες λειτουργίες. Η εφαρμογή τέτοιων στρατηγικών γλωσσικής διαχείρισης θα είχε επίσης θετική επίδραση στη «γλωσσική βιομηχανία», παρέχοντας υπηρεσίες μετάφρασης και διερμηνείας και πολυγλωσσική τεχνολογία. Θα ήταν επίσης προς το συμφέρον τους να επενδύσουν στη γλωσσική κατάρτιση και, σε συνεργασία με τις εθνικές, περιφερειακές και τοπικές αρχές, να οργανώσουν συμπράξεις μεταξύ του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα για την υποστήριξη της επιχειρηματικής κοινότητας, και ιδίως των ΜΜΕ, να χρηματοδοτήσουν γλωσσικά μαθήματα και να αναπτύξουν άλλες μεθόδους βελτίωσης των γλωσσικών στρατηγικών.

## 5.2. Γλώσσες και απασχολησιμότητα

Οι γλωσσικές και διαπολιτισμικές δεξιότητες αυξάνουν τις πιθανότητες για εξεύρεση καλύτερης εργασίας. Ειδικότερα, η γνώση αρκετών ξένων γλωσσών παρέχει ανταγωνιστικό πλεονέκτημα: οι επιχειρήσεις αναζητούν ολοένα και περισσότερο δεξιότητες σε διάφορες γλώσσες, για να αναπτύξουν επιχειρηματική δραστηριότητα στην ΕΕ και στο εξωτερικό. Οι εργαζόμενοι που γνωρίζουν καλά περισσότερες γλώσσες μπορούν να επιλέξουν μεταξύ ενός ευρύτερου φάσματος προσφορών εργασίας, συμπεριλαμβανομένης της απασχόλησης στο εξωτερικό: η έλλειψη γλωσσικών δεξιοτήτων αναφέρεται ως το βασικό εμπόδιο για εργασία στο εξωτερικό<sup>21</sup>. Υπάρχουν εμπειρικά στοιχεία που δείχνουν ότι η γνώση περισσότερων γλωσσών προάγει τη δημιουργικότητα και την καινοτομία: οι πολύγλωσσοι άνθρωποι γνωρίζουν ότι τα προβλήματα μπορούν να αντιμετωπιστούν με διαφορετικούς τρόπους, ανάλογα με το διαφορετικό γλωσσικό και πολιτιστικό υπόβαθρο, και μπορούν να χρησιμοποιούν αυτή την ικανότητα για να βρίσκουν νέες λύσεις.

<sup>20</sup> CILT, *Effects on the European Economy of Shortages of Foreign Language Skills in Enterprise (Ο αντίκτυπος που έχει στην ευρωπαϊκή οικονομία η έλλειψη προσόντων όσον αφορά τη γνώση ξένων γλωσσών στο χώρο των επιχειρήσεων)*, 2007, [http://ec.europa.eu/education/policies/lang/key/studies\\_en.html](http://ec.europa.eu/education/policies/lang/key/studies_en.html).

<sup>21</sup> COM(2007) 773 τελικό, *Κινητικότητα, ένα μέσο για περισσότερες και καλύτερες θέσεις εργασίας: το ευρωπαϊκό σχέδιο δράσης για την κινητικότητα στην εργασία (2007-2010)*.

Πρέπει να τεθούν στη διάθεση όσο το δυνατόν περισσότερων πολιτών της ΕΕ σχέδια κινητικότητας, όπως αυτά που υποστηρίζονται από τα προγράμματα «Διά βίου μάθηση» και «Νεολαία σε δράση»<sup>22</sup>. Η φοίτηση ή η εργασία στο εξωτερικό είναι ένας από τους αποτελεσματικότερους τρόπους εκμάθησης άλλων γλωσσών και επαφής με άλλους πολιτισμούς. Οι σπουδαστές Erasmus κατέταξαν τη βελτίωση των γλωσσικών τους δεξιοτήτων στην πρώτη θέση των οφελών που αποκόμισαν από τη διαμονή τους στο εξωτερικό. Τα προγράμματα εκπαίδευσης και κατάρτισης πρέπει να αξιοποιούν στο μεγαλύτερο δυνατό βαθμό τις ανταλλαγές, τις συμπράξεις και την ηλεκτρονική αδελφοποίηση με σχολεία άλλων χωρών.

Η Επιτροπή:

- θα προωθήσει την κινητικότητα μεταξύ των φοιτητών, των μαθητευομένων, των εργαζομένων και των νέων επιχειρηματιών
- θα διαδώσει τα αποτελέσματα μιας εν εξελίξει μελέτης για τη σύνδεση μεταξύ γλωσσικών δεξιοτήτων, δημιουργικότητας και καινοτομίας
- θα δημιουργήσει μια μόνιμη «πλατφόρμα» για την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών για τις επιχειρήσεις, που θα συγκεντρώνει σχετικές πληροφορίες από την επιχειρηματική κοινότητα, τις εμπορικές οργανώσεις, τα εμπορικά επιμελητήρια, τους φορείς προώθησης του εμπορίου, τα σχολεία και τις εκπαιδευτικές αρχές

Τα κράτη μέλη καλούνται:

- να δώσουν μεγαλύτερη αξία και να αναπτύξουν περαιτέρω τις γλωσσικές δεξιότητες που αποκτώνται εκτός του επίσημου εκπαιδευτικού συστήματος
- να ενθαρρύνουν τους φορείς προώθησης του εμπορίου να αναπτύξουν ειδικά προγράμματα, ιδίως για τις ΜΜΕ, τα οποία θα περιλαμβάνουν τη γλωσσική κατάρτιση
- να συμπληρώσουν τα κοινοτικά προγράμματα κινητικότητας με συγκεκριμένη υποστήριξη σε εθνικό και τοπικό επίπεδο

## 6. ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ

Μέχρι σήμερα από την πρόοδο που επιτεύχθηκε προς την κατεύθυνση του στόχου «μητρική γλώσσα συν δύο» ωφελήθηκαν κυρίως οι μαθητές της γενικής εκπαίδευσης. Αντίθετα, τα γλωσσικά μαθήματα που προσφέρονται στους μαθητές της επαγγελματικής εκπαίδευσης είναι πολύ περιορισμένα ή και ανύπαρκτα. Λαμβανομένου υπόψη του μικρότερου αριθμού νέων που εισέρχονται στο εκπαιδευτικό σύστημα καθώς και του στόχου για κάλυψη των αναγκών όλων των πολιτών, πρέπει πλέον να δοθεί μεγαλύτερη έμφαση στην επικαιροποίηση των ικανοτήτων των ενηλίκων σε όλη τη διάρκεια της ζωής τους. Συγχρόνως, πρέπει να προσφέρεται η δυνατότητα εκμάθησης περισσότερων γλωσσών, ούτως ώστε ο καθένας να μπορεί να μάθει τις γλώσσες για τις οποίες ενδιαφέρεται.

<sup>22</sup> Για να γίνει η μαθησιακή κινητικότητα ευκαιρία για όλους, Ιούλιος 2008 [http://ec.europa.eu/education/doc/2008/mobilityreport\\_en.pdf](http://ec.europa.eu/education/doc/2008/mobilityreport_en.pdf)

## 6.1. Περισσότερες ευκαιρίες για εκμάθηση περισσότερων γλωσσών

Σε δύο προηγούμενες ανακοινώσεις της Επιτροπής<sup>23</sup> τέθηκαν οι στρατηγικοί στόχοι και οι προτεραιότητες για την αποτελεσματική διδασκαλία περισσότερων γλωσσών από μικρή ηλικία. Οι στόχοι αυτοί εξακολουθούν να ισχύουν και πρέπει να επιδιωχθεί η επίτευξή τους. Αν και τα περισσότερα κράτη μέλη αύξησαν τα μαθήματα ξένων γλωσσών στην πρωτοβάθμια και τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση μεταξύ του 1999 και του 2005, η αύξηση αυτή αφορά κυρίως τα αγγλικά<sup>24</sup>. Σχεδόν στα μισά κράτη μέλη οι μαθητές εξακολουθούν να μην έχουν τη δυνατότητα να μελετήσουν δύο γλώσσες κατά τη διάρκεια της υποχρεωτικής εκπαίδευσης<sup>25</sup>. Η κατάσταση είναι χειρότερη για τους μαθητές του τομέα της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης<sup>26</sup>. Οι γλώσσες θεωρούνται συχνά δύσκολο μάθημα και σημαντικός παράγοντας σχολικής αποτυχίας. Πρέπει να καταβληθεί προσπάθεια για να δοθούν κίνητρα στους μαθητές, ενώ οι μέθοδοι διδασκαλίας πρέπει να προσαρμοστούν στις ανάγκες τους. Πρέπει να διερευνηθεί περισσότερο η αξία των παθητικών γλωσσικών γνώσεων και να αναπτυχθούν κατάλληλες μέθοδοι εκμάθησης γλωσσών που θα επιτρέπουν την κατανόηση και τη βασική επικοινωνία σε διάφορες γλώσσες.

Οι σπουδαστές του τομέα της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης πρέπει να έχουν πρόσβαση σε γλωσσικά μαθήματα πρακτικού προσανατολισμού, κατάλληλα για το επάγγελμά τους και σχετικά με τη μελλοντική απασχόλησή τους. Τα πανεπιστήμια πρέπει να εξοπλίζουν τους φοιτητές με ισχυρές γλωσσικές δεξιότητες, ανεξάρτητα από τους τομείς ειδίκευσής τους.

Οι ενήλικοι είναι πιθανότερο να είναι μονόγλωσσοι, ιδίως αν έχουν σχετικώς χαμηλά προσόντα και αν κατέχουν χαμηλόβαθμες θέσεις εργασίας. Συχνά, ως βασικούς λόγους για το γεγονός ότι δεν μαθαίνουν ξένες γλώσσες επισημαίνουν την έλλειψη χρόνου και κινήτρων, καθώς και την ανάγκη παροχής των σχετικών μαθημάτων σε πιο ευέλικτη βάση. Επομένως, πρέπει να ληφθούν ειδικά μέτρα για να ενισχυθεί η προσφορά μαθημάτων ξένων γλωσσών για ενήλικους<sup>27</sup>. Η εκμάθηση γλωσσών εκτός του πλαισίου της επίσημης εκπαίδευσης πρέπει να χρησιμοποιεί περισσότερο τα μέσα μαζικής επικοινωνίας, τις νέες τεχνολογίες, τις πολιτιστικές και τις ψυχαγωγικές δραστηριότητες.

Πρέπει να καταβληθούν και άλλες προσπάθειες για να αυξηθεί ο αριθμός των διδασκόμενων γλωσσών, ιδίως σε ό,τι αφορά την επιλογή της δεύτερης ξένης γλώσσας, λαμβανομένων υπόψη των τοπικών συνθηκών (παραμεθόριες περιοχές, παρουσία κοινοτήτων που μιλούν διαφορετικές γλώσσες κ.λπ.). Οι οργανωτικές προκλήσεις τις οποίες συνεπάγεται η διεύρυνση της επιλογής γλωσσών θα μπορούσαν να αντιμετωπιστούν με τη χρησιμοποίηση νέων τεχνολογιών (διδασκαλία εξ αποστάσεως μέσω του διαδικτύου, βιντεοηλεκτρονική

---

<sup>23</sup> COM(2003) 449, *Η προώθηση της εκμάθησης γλωσσών και της γλωσσικής πολυμορφίας: Σχέδιο Δράσης 2004 – 2006*. COM(2005) 596, *Ένα νέο στρατηγικό πλαίσιο για την πολυγλωσσία*. Βλ. επίσης την έκθεση σχετικά με την εφαρμογή του σχεδίου δράσης, COM(2007) 554.

<sup>24</sup> M. Strubell et al., *The diversity of language teaching in the European Union (Η πολυμορφία της διδασκαλίας των ξένων γλωσσών στην Ευρωπαϊκή Ένωση)*, 2007 (έκθεση προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ΓΔ EAC) [http://ec.europa.eu/education/policies/lang/key/studies\\_en.html](http://ec.europa.eu/education/policies/lang/key/studies_en.html).

<sup>25</sup> Eurydice, *Key Data on Teaching Languages at School in Europe (Βασικά στοιχεία για τη διδασκαλία ξένων γλωσσών στο σχολείο στην Ευρώπη)*, έκδοση του 2005, <http://www.eurydice.org/portal/page/portal/Eurydice/showPresentation?pubid=049EN>.

<sup>26</sup> Θεματικές επισκοπήσεις Cedefop, [http://www.trainingvillage.gr/etv/Information\\_resources/NationalVet/Thematic/](http://www.trainingvillage.gr/etv/Information_resources/NationalVet/Thematic/).

<sup>27</sup> Το πρόγραμμα διά βίου μάθησης και το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο χρηματοδοτούν καινοτόμα σχέδια στον τομέα αυτόν.

στις σχολικές τάξεις και εικονικές ανταλλαγές), καθώς επίσης με τη δικτύωση μεταξύ των σχολείων και των φορέων παροχής υπηρεσιών εκπαίδευσης, με την ανάπτυξη εταιρικών σχέσεων με τοπικούς εμπλεκόμενους παράγοντες και με την αδελφοποίηση με ξένα ιδρύματα.

## 6.2. Αποτελεσματική διδασκαλία γλωσσών

Η Επιτροπή εξέδωσε πρόσφατα ανακοίνωση για την ευρωπαϊκή συνεργασία στο σχολικό τομέα<sup>28</sup> και χαιρετίζει το γεγονός ότι, στα συμπεράσματα του Συμβουλίου για τις διαπολιτισμικές δεξιότητες<sup>29</sup> και για την πολυγλωσσία<sup>30</sup>, αναγνωρίζεται ο νευραλγικός ρόλος των εκπαιδευτικών στην ενίσχυση των γλωσσικών και των διαπολιτισμικών δεξιοτήτων. Ειδικότερα, η παροχή, στους εκπαιδευτικούς, της δυνατότητας να ζήσουν στο εξωτερικό προσδιορίστηκε ως παράγοντας ουσιώδους σημασίας για να μπορέσουν να βελτιώσουν την ευχέρειά τους στις γλώσσες που διδάσκουν και να αυξήσουν τις διαπολιτισμικές δεξιότητές τους<sup>31</sup>. Η κινητικότητα των εκπαιδευτικών είναι σήμερα πολύ χαμηλή, πράγμα που οφείλεται: στις δυσκολίες πρόσβασης στο εκπαιδευτικό επάγγελμα στο εξωτερικό, στην έλλειψη κινήτρων σταδιοδρομίας -ή ακόμη και στις αρνητικές συνέπειες της κινητικότητας για τη σταδιοδρομία του εκπαιδευτικού- και, τέλος, πράγμα όμως πολύ σημαντικό, στους δύσκαμπτους μηχανισμούς που διέπουν τις διμερείς και πολυμερείς ανταλλαγές. Ο συνδυασμός όλων αυτών των στοιχείων αποθαρρύνει τους περισσότερους εκπαιδευτικούς από την υποβολή σχετικής αίτησης<sup>32</sup>.

Κατά την προηγούμενη πενταετία η τάση ήταν να προωθηθεί η εισαγωγή της εκμάθησης γλωσσών στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση, ενώ κέρδισε έδαφος η ολοκληρωμένη (συνδυασμένη) εκμάθηση περιεχομένου και γλώσσας, ιδίως στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Σε πολλές περιπτώσεις οι γλώσσες διδάσκονται από μη ειδικούς, που δεν μιλούν άνετα τη γλώσσα την οποία διδάσκουν και που πρέπει να λάβουν κατάλληλη κατάρτιση στις μεθόδους διδασκαλίας ξένων γλωσσών.

Πιο πρόσφατα η προσοχή εστιάστηκε σε δύο άλλα χαρακτηριστικά της γλωσσικής κατάρτισης. Οι δάσκαλοι και οι καθηγητές της εθνικής γλώσσας εργάζονται ολοένα και περισσότερο σε τάξεις που αποτελούνται από μαθητές με διαφορετικές μητρικές γλώσσες και, επομένως, θα ωφελούνταν αν διδάσκονταν τις τεχνικές που απαιτούνται για να διδάξουν τη γλώσσα τους ως δεύτερη ή ως ξένη γλώσσα. Στην περίπτωση των λιγότερο χρησιμοποιούμενων γλωσσών, όπου παρατηρείται έλλειψη καθηγητών, τα σχολεία στηρίζονται συχνά σε μη εκπαιδευμένο προσωπικό. Πρέπει να καταβληθεί προσπάθεια για την υποστήριξη και την ανάπτυξη των διδακτικών δεξιοτήτων του προσωπικού αυτού.

Η Επιτροπή:

<sup>28</sup> COM(2008) 425, Βελτίωση των ικανοτήτων για τον 21ο αιώνα: ατζέντα για την ευρωπαϊκή συνεργασία στο σχολικό τομέα

<sup>29</sup> [http://www.eu2008.si/en/News\\_and\\_Documents/Council\\_Conclusions/May/0521\\_EYC1.pdf](http://www.eu2008.si/en/News_and_Documents/Council_Conclusions/May/0521_EYC1.pdf).

<sup>30</sup> [http://www.eu2008.si/en/News\\_and\\_Documents/Council\\_Conclusions/May/0521\\_EYC-MULTILIN.pdf](http://www.eu2008.si/en/News_and_Documents/Council_Conclusions/May/0521_EYC-MULTILIN.pdf).

<sup>31</sup> P. Franklin et al., *Languages and Cultures in Europe (LACE) (Γλώσσες και πολιτισμοί στην Ευρώπη)* [http://ec.europa.eu/education/policies/lang/key/studies\\_en.html](http://ec.europa.eu/education/policies/lang/key/studies_en.html).

<sup>32</sup> Williams, Strubell et al., *Detecting and Removing Obstacles to the Mobility of Foreign Language Teachers (Προσδιορισμός και εξάλειψη των εμποδίων που παρακωλύουν την κινητικότητα των καθηγητών ξένων γλωσσών)*, 2006, [http://ec.europa.eu/education/policies/lang/key/studies\\_en.html](http://ec.europa.eu/education/policies/lang/key/studies_en.html).

- θα χρησιμοποιήσει τα προγράμματα της ΕΕ για να υποστηρίξει τη διδασκαλία περισσότερων γλωσσών μέσω της διά βίου μάθησης, της κινητικότητας εκπαιδευτικών και σπουδαστών, της κατάρτισης καθηγητών ξένων γλωσσών, της ανάπτυξης εταιρικών σχέσεων μεταξύ των σχολείων και επίσης μέσω της έρευνας και της ανάπτυξης καινοτόμων μεθόδων προσαρμοσμένων σε διάφορες ομάδες-στόχους.
- θα συντάξει κατάλογο βέλτιστων πρακτικών όσον αφορά την εκμάθηση και τη διδασκαλία γλωσσών στον τομέα της πολυγλωσσίας και θα τον θέσει στη διάθεση των κρατών μελών

Τα κράτη μέλη καλούνται:

- να παρέχουν σε όλους πραγματικές ευκαιρίες εκμάθησης της εθνικής γλώσσας (ή των εθνικών γλωσσών) της χώρας τους καθώς και δύο άλλων γλωσσών
- να θέτουν στη διάθεση των ενδιαφερομένων ευρύτερο φάσμα γλωσσών, ούτως ώστε να διευκολύνουν την ατομική επιλογή και την κάλυψη των τοπικών αναγκών όσον αφορά τις γλώσσες που μπορεί να μάθει κανείς
- να ενισχύσουν την κατάρτιση όλων των εκπαιδευτικών και όσων εμπλέκονται στη διδασκαλία γλωσσών
- να προωθήσουν την κινητικότητα των καθηγητών γλωσσών, ούτως ώστε να ενισχυθούν οι γλωσσικές και οι διαπολιτισμικές δεξιότητές τους

## 7. ΤΑ ΜΕΣΑ ΜΑΖΙΚΗΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ, ΟΙ ΝΕΕΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ ΚΑΙ Η ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Η χρησιμοποίηση των γλωσσών και των άλλων μέσων επικοινωνίας αποτελεί σημαντική συνιστώσα της δέσμης δεξιοτήτων που απαιτούνται στη σημερινή Ευρώπη της παγκοσμιοποίησης. Όλοι πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να επικοινωνούν αποτελεσματικά στη διευρυμένη ΕΕ. Αυτό δεν αφορά μόνο εκείνους που είναι ήδη πολύγλωσσοι, αλλά και όσους είναι μονόγλωσσοι ή έχουν λιγότερες γλωσσικές δεξιότητες.

Τα μέσα μαζικής επικοινωνίας, οι νέες τεχνολογίες και οι υπηρεσίες ανθρώπινης και αυτόματης μετάφρασης μπορούν να φέρουν πιο κοντά στους πολίτες την αυξανόμενη ποικιλία γλωσσών και πολιτισμών της ΕΕ και να διευκολύνουν την υπερνίκηση των γλωσσικών εμποδίων. Μπορούν επίσης να διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο στη μείωση των εμποδίων αυτών και παρέχουν στους πολίτες, τις επιχειρήσεις και τις εθνικές διοικητικές υπηρεσίες τη δυνατότητα να εκμεταλλευθούν τις ευκαιρίες της κοινής αγοράς και της παγκοσμιοποίησης της οικονομίας. Ειδικότερα, το πρόγραμμα-πλαίσιο έρευνας και ανάπτυξης και το πρόγραμμα Media υποστηρίζουν τις προσπάθειες αυτού του είδους. Τα μέσα μαζικής επικοινωνίας έχουν μεγάλες δυνατότητες προώθησης του διαπολιτισμικού διαλόγου, καθώς αντιπροσωπεύουν ευρύτερο και πιο σύνθετο φάσμα της κοινωνίας μας και επιτρέπουν να ακούγονται πολλές διαφορετικές φωνές. Με τον τρόπο αυτό τα μέσα μαζικής επικοινωνίας μπορούν επίσης να αποτελέσουν σημαντική πηγή άτυπης εκμάθησης γλωσσών μέσω προϊόντων που συνδυάζουν την εκπαίδευση με την ψυχαγωγία («edutainment») και των υποτιτλισμένων ταινιών.<sup>33</sup>

<sup>33</sup> Study on the needs and practice of the European audiovisual industry in respect of dubbing and subtitling (Μελέτη για τις ανάγκες και την πρακτική της ευρωπαϊκής οπτικοακουστικής βιομηχανίας όσον

Ενόψει της παγκοσμιοποιούμενης ηλεκτρονικής οικονομίας και της συνεχούς αύξησης των πληροφοριών σε όλες τις γλώσσες που μπορεί να φανταστεί κανείς, είναι σημαντικό να έχουν οι πολίτες πρόσβαση και να χρησιμοποιούν πληροφορίες και υπηρεσίες πέραν των εθνικών και γλωσσικών συνόρων, μέσω του διαδικτύου και των κινητών συσκευών. Οι τεχνολογίες της πληροφορίας και της επικοινωνίας (ΤΠΕ) πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τους τις γλωσσικές παραμέτρους και να προωθούν τη δημιουργία περιεχομένου σε πολλές γλώσσες. Αυτός ο γενικός στόχος υποστηρίζεται από το i2010 -το πολιτικό πλαίσιο για την κοινωνία των πληροφοριών-, ένας από τους στόχους του οποίου είναι η δημιουργία ενός ενιαίου ευρωπαϊκού χώρου πληροφοριών με την εξασφάλιση της αδιάλειπτης πρόσβασης σε υπηρεσίες που βασίζονται στις ΤΠΕ και με τη βελτίωση των όρων ανάπτυξης πλούσιου, πολυγλωσσικού περιεχομένου.

Ο διάλογος με τους πολίτες είναι διαλογική διαδικασία. Τα όργανα της ΕΕ έχουν αναπτύξει στον τομέα αυτόν τη χρήση τεχνολογίας που επιτρέπει τη διερμηνεία σε διάφορες γλώσσες, σε συνδυασμό με την επικοινωνία με απομακρυσμένα σημεία και με το ευρύ κοινό. Τα μέσα που διατίθενται στην αγορά είναι κυρίως η βιντεοτηλεδιάσκεψη, οι συνομιλίες (chats) μέσω του διαδικτύου και η διαδικτυακή μετάδοση συνεδρίων και εκδηλώσεων. Πρέπει να ενθαρρυνθούν οι επενδύσεις στην περαιτέρω ανάπτυξη και χρήση τέτοιων τεχνολογιών.

Η ανθρώπινη και η αυτόματη μετάφραση είναι σημαντική συνιστώσα της πολιτικής για την πολυγλωσσία. Και οι δύο μπορούν να διευκολύνουν την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των εθνικών αρχών και να βελτιώσουν τη διασυνοριακή διοικητική συνεργασία. Για παράδειγμα, αναπτύσσεται το σύστημα πληροφοριών εσωτερικής αγοράς<sup>34</sup> (IMI), που παρέχει στα κράτη μέλη τη δυνατότητα να ανταλλάσσουν πληροφορίες σε όλες τις επίσημες γλώσσες της ΕΕ και, επομένως, υποστηρίζει την εκπλήρωση των υποχρεώσεων διοικητικής συνεργασίας που απορρέουν από διάφορες πράξεις της κοινοτικής νομοθεσίας<sup>35</sup>. Η αυτόματη μετάφραση χρησιμοποιείται επίσης για την αύξηση της διαφάνειας των ευκαιριών στον τομέα των δημόσιων συμβάσεων, καθώς και στο πλαίσιο των διαδικασιών του Ευρωπαϊκού Γραφείου Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας.

Τέλος, η ανθρώπινη μετάφραση είναι βεβαίως σημαντικός τρόπος πρόσβασης σε άλλους πολιτισμούς. Όπως είπε ο Umberto Eco, «η γλώσσα της Ευρώπης είναι η μετάφραση». Η πολιτιστική κληρονομιά της Ευρώπης περιλαμβάνει αριστουργήματα που γράφτηκαν αρχικά σε διαφορετικές γλώσσες, αλλά τα μοιραζόμαστε όλοι μας χάρη σε μια μακρά παράδοση λογοτεχνικής μετάφρασης, που πρέπει να ενισχυθεί, έτσι ώστε τα έργα που γράφονται σε άλλες γλώσσες, και ιδίως τις λιγότερο χρησιμοποιούμενες, να είναι διαθέσιμα σε ευρύτερο κοινό. Η Επιτροπή θα μελετήσει τρόπους βελτιστοποίησης των συνεργειών μεταξύ των πρωτοβουλιών και των προγραμμάτων που υποστηρίζουν τη μετάφραση<sup>36</sup>, με σκοπό τη διευκόλυνση της πρόσβασης στην κοινή πολιτιστική κληρονομιά μας και την υποστήριξη της ανάπτυξης μιας ευρωπαϊκής δημόσιας σφαίρας.

---

αφορά τη μεταγλώττιση και τον υποτιτισμό),  
[http://ec.europa.eu/information\\_society/media/overview/evaluation/studies/index\\_en.htm](http://ec.europa.eu/information_society/media/overview/evaluation/studies/index_en.htm).

<sup>34</sup> [http://ec.europa.eu/internal\\_market/imi-net/index\\_en.html](http://ec.europa.eu/internal_market/imi-net/index_en.html)

<sup>35</sup> Π.χ. από την οδηγία 2005/36/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 7ης Σεπτεμβρίου 2005, σχετικά με την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων, ΕΕ L 255 της 30.09.2005, σ. 22 ή από την οδηγία 2006/123/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Δεκεμβρίου 2006, σχετικά με τις υπηρεσίες στην εσωτερική αγορά, ΕΕ L 376 της 27.12.2006, σ. 36–68.

<sup>36</sup> Όπως, π.χ., το πρόγραμμα «Πολιτισμός».

Η Επιτροπή:

- θα υποστηρίξει τον υποτιτλισμό και την κυκλοφορία έργων που παράγονται από ευρωπαϊκά μέσα μαζικής επικοινωνίας
- θα υποστηρίξει σχέδια ανάπτυξης και διάδοσης τεχνολογιών της γλώσσας και της επικοινωνίας
- θα οργανώσει συνέδριο σχετικά με το ρόλο της μετάφρασης στην προώθηση του ανοίγματος, της κατανόησης και του διαλόγου μεταξύ των πολιτισμών
- σε συνεργασία με τα κράτη μέλη, θα επεκτείνει το πεδίο εφαρμογής του IMI σε περισσότερα νομοθετικά κατοχυρωμένα επαγγέλματα και θα υποστηρίξει τις απαιτήσεις διοικητικής συνεργασίας που προβλέπει η οδηγία περί υπηρεσιών.

Τα κράτη μέλη καλούνται:

- να συνεργαστούν με τους εμπλεκόμενους παράγοντες για να προωθήσουν την πολυγλωσσία μέσω των μέσων μαζικής επικοινωνίας -ιδίως με την υποστήριξη του υποτιτλισμού ταινιών- και την κυκλοφορία των πολιτιστικών έργων στην Ευρώπη
- να τονώσουν και να ενθαρρύνουν την περαιτέρω ανάπτυξη και χρήση των νέων τεχνολογιών που υποστηρίζουν την πολυγλωσσία

## 8. Η ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΠΟΛΥΓΛΩΣΣΙΑΣ

Η συμβολή της πολυγλωσσίας στο διαπολιτισμικό διάλογο αναγνωρίζεται όλο και περισσότερο στις εξωτερικές σχέσεις της ΕΕ<sup>37</sup>. Η γλωσσική πολυμορφία δεν είναι κάτι που χαρακτηρίζει αποκλειστικά και μόνο την ΕΕ, και η εμπειρία μας στο σεβασμό της πολυμορφίας και την προώθηση των γλωσσικών δεξιοτήτων θα μπορούσε να αξιοποιηθεί στις σχέσεις μας με άλλες χώρες. Από αυτή την άποψη το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο έχει επιστήσει την προσοχή στο γεγονός ότι μερικές γλώσσες της ΕΕ, που χαρακτηρίζονται ευρωπαϊκές παγκόσμιες γλώσσες<sup>38</sup>, μιλιούνται και σε πολλές μη κοινοτικές χώρες σε διάφορες ηπείρους· ως εκ τούτου, οι γλώσσες αυτές αποτελούν σημαντικό σύνδεσμο μεταξύ λαών και εθνών από διαφορετικές περιοχές του κόσμου.

Ο βασικός στόχος αυτής της εξωτερικής διάστασης είναι η πλήρης αξιοποίηση του δυναμικού των γλωσσών της ΕΕ που μιλιούνται σε τρίτες χώρες και η προώθηση της διδασκαλίας και της εκμάθησης των κοινοτικών γλωσσών στο εξωτερικό και των μη κοινοτικών γλωσσών στην ΕΕ μέσω ανταλλαγών πείρας, αποτελεσματικών πρακτικών και κοινών ομάδων

<sup>37</sup> Συμφωνηθέντα συμπεράσματα της τρίτης ευρωμεσογειακής διάσκεψης των υπουργών Πολιτισμού, Αθήνα, 29-30 Μαΐου 2008· δήλωση της προεδρίας στο συνέδριο *Νέες νοοτροπίες, νέα μοντέλα - ο πολιτισμός στις εξωτερικές σχέσεις της ΕΕ*, Λιουμπλιάνα, 13-14 Μαΐου, [http://www.mzz.gov.si/si/zunanja\\_politika/kulturno\\_sodelovanje/nove\\_paradigme\\_novi\\_modeli\\_kultura\\_v\\_zunanjih\\_odnosih\\_eu/](http://www.mzz.gov.si/si/zunanja_politika/kulturno_sodelovanje/nove_paradigme_novi_modeli_kultura_v_zunanjih_odnosih_eu/).

<sup>38</sup> Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο αναγνώρισε «τη στρατηγική σημασία των ευρωπαϊκών διεθνών γλωσσών ως μέσου επικοινωνίας και ως μέσου αλληλεγγύης, συνεργασίας και οικονομικής επένδυσης» και, ως εκ τούτου, συνέστησε η έννοια αυτή να είναι «μία από τις βασικές πολιτικές κατευθυντήριες γραμμές της ευρωπαϊκής πολιτικής για την πολυγλωσσία» - Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σχετικά με το νέο στρατηγικό πλαίσιο για την πολυγλωσσία [2006/2083(INI)].



εμπλεκόμενων παραγόντων. Στο πλαίσιο κοινών δηλώσεων, έχουν ήδη γίνει συγκεκριμένα βήματα προς την κατεύθυνση με μη κοινοτικές χώρες.

Η Επιτροπή:

- *θα αναπτύξει εταιρικές σχέσεις και θα ενισχύσει τη συνεργασία με τις εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης χώρες στον τομέα της πολυγλωσσίας, λαμβάνοντας υπόψη τις ευκαιρίες που προσφέρουν οι ευρωπαϊκές γλώσσες που έχουν παγκόσμια διάδοση*
- *θα προωθήσει τη διδασκαλία και την εκμάθηση όλων των γλωσσών της ΕΕ στο εξωτερικό*

Τα κράτη μέλη καλούνται:

- *να προωθήσουν περαιτέρω τη δικτύωση και τη συνεργασία μεταξύ των σχετικών ιδρυμάτων, για την καλύτερη προώθηση των γλωσσών της ΕΕ στο εξωτερικό*

## 9. ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ

Η πολιτική πολυγλωσσίας ενδιαφέρει ευρύ φάσμα παραγόντων σε τοπικό, περιφερειακό, εθνικό και κοινοτικό επίπεδο. Η Επιτροπή θα επιδιώξει την πραγματοποίηση συγκροτημένου διαλόγου με πέντε σκέλη:

- (1) Θα συνεργαστεί με τα κράτη μέλη μέσω της ανοικτής μεθόδου συντονισμού στο πλαίσιο της διαδικασίας Εκπαίδευσης και Κατάρτισης 2010 και θα επιδιώξει να ενισχύσει την πολυγλωσσία στο νέο στρατηγικό πλαίσιο για τη συνεργασία μετά το 2010. Για το σκοπό αυτό, θα διευρύνει την εντολή της ομάδας εργασίας για τις γλώσσες, ούτως ώστε να καλυφθούν όλες οι πτυχές της πολυγλωσσίας.
- (2) Θα δημιουργήσει μια «πλατφόρμα» με τα μέσα μαζικής επικοινωνίας, τις πολιτιστικές οργανώσεις και άλλους εμπλεκόμενους παράγοντες της κοινωνίας των πολιτών, με στόχο τη συζήτηση και την ανταλλαγή πρακτικών για την προώθηση της πολυγλωσσίας για το διαπολιτισμικό διάλογο.
- (3) Με βάση το επιχειρηματικό φόρουμ, θα καθιερώσει ένα μόνιμο πλαίσιο συνεργασίας με τους παράγοντες του τομέα.
- (4) Θα συλλέγει και θα διαδίδει αποτελεσματικές πρακτικές και θα προωθεί συστηματικά τις συμπράξεις μεταξύ των τριών τελευταίων φόρουμ. Θα επανεξετάζει τακτικά την επιτελούμενη πρόοδο, π.χ. με την οργάνωση μιας κοινοτικής διάσκεψης για τις γλώσσες κάθε δύο χρόνια.
- (5) Θα εντάξει την πολυγλωσσία στις σχετικές πολιτικές της ΕΕ και θα λάβει τα μέτρα που αναφέρονται ανωτέρω.

## 10. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η Επιτροπή καλεί τα κράτη μέλη και τα άλλα όργανα της ΕΕ να ενστερνιστούν το οριζόντιο πολιτικό πλαίσιο για την πολυγλωσσία που παρουσιάζεται στην παρούσα ανακοίνωση και να το υλοποιήσουν στο πιο κατάλληλο επίπεδο.

Η Επιτροπή, σε συνεργασία με τα κράτη μέλη, θα προβεί σε σφαιρική επανεξέταση το 2012.